

for at begrunde sin Anskuelse anfører, at man, forinden man fremkommer med et saadant Forslag, skal anstille vidtløftige Undersøgelser om, hvorledes Forholdene ere i Frankrig, England, Holland o. s. v., saa svarer jeg dertil: Ja, det har Kirkehistorikerne let ved at fordre af os andre Smaaafolk, men dernæst svarer jeg ogsaa: Man kan dog virkelig ikke vide, om man ikke har undersøgt det, fordi det hverken fremgaaer af hver Linie eller af forskjellige Linier i Forslaget, og det Samme maa da ogsaa være mit Svar til den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (Müller), der meente, at Forslaget indlader sig paa saa mange vanskelige Ting, at man maatte have gjort sig bekendt med de allerførste Spørgsmaal af Kirkeretten o. s. v., inden man fremkom dermed. Ja, dersom man skulde gjøre sig fortrolig bekendt med Alt, hvad der stod i nærmere eller fjernere Forbindelse med det Forslag, man indbragte, eller den Gjenstand, man behandlede, saa blev man aldrig færdig i dette Liv; thi de to ærede Herrer vide vistnok ligesaa fuldt som de andre, at, dersom man først tager fat paa et Spørgsmaal og ikke sætter sig en Begrændsning og holder sig indenfor den, saa er der, saa at sige, ingen tænkelig Ting, der jo kan komme under Overveielse ved et saadant Forslag. Derfor stænkter jeg ogsaa den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 3die Valgkreds hans Henviisning til Frankfurter-Parlamentet; dog maa det maaskee være mig tilladt at tilføie, at denne Henviisning ikke er original; thi allerede for 9 Aar siden, da vi behandlede det samme Forslag, fremkom den med stor Bestemthed fra den daværende Minister Clausen; det er altsaa kun en Gjentagelse af en Opfordring fra den Tid. Naar den ærede Rigsdagsmand derimod opfordrer mig til at gjøre mig bekendt med Cabet, saa tilstaaer jeg aabenhjertigt, at jeg ikke har Brug for Anviisningen. Den samme ærede Rigsdagsmand meente, at det, førend et saadant Lovforslag kunde vedtages, ja, jeg troer næsten han sagde, førend det kunde behandles, var nødvendigt, at man først maatte spørge de kirkelige Organer. Han har imidlertid med

Hensyn til denne sin Opfattelse faaet et saa bestemt Svar af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen), at jeg trøster mig til, hvis det Svar, den nævnte Rigsdagsmand gav ham, ikke var tilstrækkeligt, saa at give en hyderligere Anviisning paa denne ærede Rigsdagsmand, hvorved mit Foredrag, der alligevel kan blive langt nok, da jeg vil have en Deel at sige, forsaavidt kan forlortes. Jeg for mit Bedkommende skal kun med Bestemthed paastaae, at vi ikke have at henvende os til de kirkelige Organer, ikke at tale om, at der for Tiden ikke er noget kirkeligt Organ, man kan henvende sig til som et saadant, der er istand til og berettiget til at udtale Kirkens Anskuelse med Paastand om, at dens Udtalelse skal anerkjendes som Kirkens virkelige Udtalelse. Naar den samme ærede Rigsdagsmand talte om, at man siger paa andre Steder — hvilke andre Steder nævnte han ikke udtrykkeligt, og det er ogsaa mig ligegyldigt, thi jeg bryder mig ikke om, hvad man siger paa andre uvedkommende Steder — at i Danmark skrives der endnu bestandig 1848, at mit Lovforslag er indbragt paa en meget uhyggelig Maade om 1848, da er jeg ogsaa saa heldig at kunne gaae disse Ytringer forbi, fordi de fandt en saa varm og kraftig Smøbegaaen af den ærede Rigsdagsmand fra Veile Amts 3die Valgkreds (Hammerich) og, hvis jeg ikke huller feil, tillige af Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen); jeg anseer det derfor for usøndent idag at dvæle derved, saameget mere som den ærede Rigsdagsmand, der udtalte dem, senere, da han havde Ordet for en kort Bemærkning, meget væsentlig tilbagekaldte, hvad han i sit første Foredrag havde sagt, og som kunde give Anledning, efter min Mening, berettiget Anledning til Anstød.

Rettelser i Termansens Foredrag:

Nr. 28, Sp. 413, Lin. 21 f. o. staar: „et Kirkesamfund“ læs: „vort Kirkesamfund“